ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)

της 4ης Μαρτίου 2010 *

Στην υπόθεση C-38/06,

με αντικείμενο προσφυγή του άρθρου 226 ΕΚ λόγω παραβάσεως, η οποία ασκήθηκε στις 24 Ιανουαρίου 2006,

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους G. Wilms και M. Afonso, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσα,

κατά

Πορτογαλικής Δημοκρατίας, εκπροσωπούμενης από τους Inez Fernandes, Â. Seiça Neves και J. Gomes καθώς και από την C. Guerra Santos,

καθής,

* Γλώσσα διαδικασίας: η πορτογαλική.

υποστηριζόμενη από

το **Βασίλειο της Δανίας,** εκπροσωπούμενο από τον Molde Jørgen,

την **Ελληνική Δημοκρατία,** εκπροσωπούμενη από την Ε.-Μ. Μαμούνα και τον Κ. Μπόσκοβιτς, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

την **Ιταλική Δημοκρατία,** εκπροσωπούμενη από την I. Bruni, επικουρούμενη από τον G. De Bellis, avvocato dello Stato, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

και

τη **Δημοκρατία της Φινλανδίας,** εκπροσωπούμενη από την A. Guimaraes-Purokoski,

παρεμβαίνοντες,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους A. Tizzano, πρόεδρο τμήματος, E. Levits, A. Borg Barthet (εισηγητή), M. Ilešič και M. Safjan, δικαστές,

γενική εισαγγελέας: J. Kokott
γραμματέας: M. Ferreira, κύρια υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 13ης Ιανουαρίου 2010,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με το δικόγραφο της προσφυγής της, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ζητεί από το Δικαστήριο να διαπιστώσει ότι η Πορτογαλική Δημοκρατία, αρνούμενη να εκκαθαρίσει και να θέσει στη διάθεση της Επιτροπής τους ιδίους πόρους που όφειλε κατόπιν εισαγωγών εξοπλισμού και εμπορευμάτων προς αποκλειστικώς στρατιωτική χρήση κατά την περίοδο μεταξύ 1ης Ιανουαρίου 1998 και 31ης Δεκεμβρίου 2002, και αρνούμενη να καταβάλει τους αντίστοιχους τόκους υπερημερίας, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τα άρθρα 2 και 9 έως 11 του κανονισμού (ΕΟΚ, Ευρατόμ) 1552/89 του Συμβουλίου, της 29ης Μαΐου 1989, για την εφαρμογή της απόφασης 88/376/ΕΟΚ, Ευρατόμ για το σύστημα των ιδίων πόρων των Κοινοτήτων (ΕΕ L 155, σ. 1), όπως έχει τροποποιηθεί από τον κανονισμό (Ευρατόμ, ΕΚ) 1355/96 του Συμβουλίου, της 8ης Ιουλίου 1996 (ΕΕ L 175, σ. 3, στο εξής: κανονισμός 1552/89), όσον αφορά την περίοδο μεταξύ 1ης Ιανουαρίου 1998 και 30ής Μαΐου 2000, καθώς και τις υποχρεώσεις που υπέχει, όσον αφορά την περίοδο από 31ης Μαΐου 2000, από τα ίδια άρθρα του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) 1150/2000 του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2000, για την εφαρμογή της αποφάσεως 94/728/ΕΚ, Ευρατόμ, για το σύστημα των ιδίων πόρων των Κοινοτήτων (ΕΕ L 130, σ. 1), από 31ης Μαΐου 2000.

Το νομικό πλαίσιο

2 Το άρθρο 2, παράγραφος 1, των αποφάσεων 88/376/ΕΟΚ, Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 1988, για το σύστημα των ιδίων πόρων των Κοινοτήτων (ΕΕ L 185, σ. 24), και 94/728/ΕΚ, Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 31ης Οκτωβρίου 1994, για το σύστημα των ιδίων πόρων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ L 293, σ. 9), ορίζει:

«Συνιστούν ιδίους πόρους που εγγράφονται στον προϋπολογισμό των Κοινοτήτων τα έσοδα που προέρχονται από:

[…]

β) τους δασμούς του κοινού δασμολογίου και τους λοιπούς δασμούς που θεσπίζονται ή θα θεσπιστούν από τα όργανα των Κοινοτήτων επί των συναλλαγών με χώρες μη μέλη και από τους δασμούς που επιβάλλονται στα προϊόντα τα οποία υπάγονται στη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα·

[…].»

3 Το άρθρο 20 του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 1992, περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ L 302, σ. 1, στο εξής: κοινοτικός τελωνειακός κώδικας), ορίζει:

«1. Οι δασμοί που καθίστανται απαιτητοί σε περίπτωση γένεσης τελωνειακής οφειλής βασίζονται στο δασμολόγιο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

[…]

3. Το δασμολόγιο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων περιλαμβάνει:

α) τη συνδυασμένη ονοματολογία των εμπορευμάτων·

[…]

γ) τους συντελεστές και τα άλλα στοιχεία είσπραξης που κανονικά εφαρμόζονται στα εμπορεύματα που καλύπτονται από τη συνδυασμένη ονοματολογία όσον αφορά:

— τους δασμούς

[…]

δ) τα προτιμησιακά δασμολογικά μέτρα που περιλαμβάνονται στις συμφωνίες που έχει συνάψει η Κοινότητα με ορισμένες χώρες ή ομάδες χωρών και που προβλέπουν τη χορήγηση προτιμησιακού δασμολογικού καθεστώτος·

ε) τα προτιμησιακά δασμολογικά μέτρα που αποφασίζονται μονομερώς από την Κοινότητα υπέρ ορισμένων χωρών, ομάδων χωρών ή εδαφών·

στ) τα αυτόνομα μέτρα αναστολής που προβλέπουν μειώσεις ή απαλλαγές από τους εισαγωγικούς δασμούς που επιβάλλονται σε ορισμένα εμπορεύματα·

ζ) τα άλλα δασμολογικά μέτρα που προβλέπονται από άλλες κοινοτικές ρυθμίσεις.

[…]»

4 Το άρθρο 217, παράγραφος 1, του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα ορίζει:

«Κάθε ποσό των εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών που προκύπτει από τελωνειακή οφειλή, που στο εξής καλείται "ποσό των δασμών", υπολογίζεται από τις τελωνειακές αρχές μόλις αυτές διαθέτουν τα απαραίτητα στοιχεία και εγγράφεται από τις εν λόγω

αρχές στα λογιστικά βιβλία ή σε οποιοδήποτε άλλο υπόθεμα επέχει θέση βιβλίων (βεβαίωση).

[…]»

5 Στο πλαίσιο της αποδόσεως στην Επιτροπή των ιδίων πόρων των Κοινοτήτων, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης εξέδωσε τον κανονισμό 1552/89, που είχε εφαρμογή κατά την υπό εξέταση περίοδο στην υπό κρίση υπόθεση μέχρι τις 30 Μαΐου 2000. Ο κανονισμός αυτός αντικαταστάθηκε από 31ης Μαΐου 2000 από τον κανονισμό 1150/2000 που κωδικοποιεί τον κανονισμό 1552/89 χωρίς να τροποποιεί το περιεχόμενό του.

6 Το άρθρο 2 του κανονισμού 1552/89 ορίζει:

«1. Για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, η απαίτηση των Κοινοτήτων επί των ιδίων πόρων που προβλέπονται στο άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχεία α΄ και β΄, της απόφασης 88/376/ΕΟΚ, Ευρατόμ θεωρείται βεβαιωθείσα άπαξ και πληρούνται οι όροι που προβλέπονται από την τελωνειακή νομοθεσία όσον αφορά τη λογιστική καταχώρηση του ποσού και την ανακοίνωσή του στον οφειλέτη.

1α. Η ημερομηνία που λαμβάνεται υπόψη για τη βεβαίωση που προβλέπεται στην παράγραφο 1 είναι η ημερομηνία λογιστικής καταχώρησης που προβλέπεται από την τελωνειακή νομοθεσία.

[…]»

7 Το άρθρο 9, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού ορίζει:

«Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 10, το ποσό των ιδίων πόρων πιστώνεται από κάθε κράτος μέλος στο λογαριασμό που έχει ανοιχθεί για τον σκοπό αυτό στο όνομα της Επιτροπής στο Δημόσιο Ταμείο του ή στον οργανισμό που έχει ορίσει.

Δεν καταβάλλονται έξοδα για το λογαριασμό αυτό.»

8 Κατά το άρθρο 10, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού:

«Αφού αφαιρεθεί το 10 % του ποσού των ιδίων πόρων για έξοδα είσπραξης σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 3 της απόφασης 88/376/ΕΟΚ, Ευρατόμ, η εγγραφή των ιδίων πόρων που αναφέρονται στο άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχεία α΄ και β΄, της απόφασης αυτής διενεργείται το αργότερο την πρώτη εργάσιμη ημέρα μετά τη 19η ημέρα του δεύτερου μήνα που ακολουθεί τον μήνα κατά τη διάρκεια του οποίου βεβαιώθηκε η απαίτηση βάσει του άρθρου 2 του παρόντος κανονισμού.

[…]»

9 Το άρθρο 11 του κανονισμού 1552/89 ορίζει:

«Κάθε καθυστέρηση στις εγγραφές του λογαριασμού που αναφέρεται στο άρθρο 9, παράγραφος 1, δημιουργεί, για το συγκεκριμένο κράτος μέλος, την υποχρέωση καταβολής τόκων με επιτόκιο ίσο προς το επιτόκιο που εφαρμόζεται κατά την ημέρα

της λήξης στη χρηματαγορά του οικείου κράτους μέλους για τις βραχυπρόθεσμες χρηματοδοτήσεις, προσαυξημένο κατά 2 μονάδες. Το επιτόκιο αυτό αυξάνεται κατά 0,25 μονάδες κατά μήνα καθυστέρησης. Το αυξημένο κατ' αυτό τον τρόπο επιτόκιο εφαρμόζεται για όλη την περίοδο υπερημερίας.»

10 Σύμφωνα με το άρθρο 22 του κανονισμού 1150/2000:

«Ο κανονισμός (ΕΟΚ, Ευρατόμ) 1552/89 καταργείται.

Οι αναφορές στον κανονισμό θεωρούνται ότι γίνονται στον παρόντα κανονισμό και διαβάζονται σύμφωνα με τον πίνακα αντιστοιχίας που εμφαίνεται στο παράρτημα, μέρος Α.»

11 Επομένως, πέραν του γεγονότος ότι οι κανονισμοί 1552/89 και 1150/2000 παραπέμπουν ιδίως, ο μεν πρώτος στην απόφαση 88/376, ο δε δεύτερος στην απόφαση 94/728, τα άρθρα 2 και 9 έως 11 των δύο αυτών κανονισμών είναι κατ' ουσίαν όμοια.

12 Το ποσοστό του 10 % που αναφέρεται στο άρθρο 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 1150/2000 αυξήθηκε σε 25 % με την απόφαση 2000/597/ΕΚ, Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 29ης Σεπτεμβρίου 2000, για το σύστημα των ιδίων πόρων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ L 253, σ. 42).

13 Η πρώτη αιτιολογική σκέψη της ως άνω αποφάσεως ορίζει:

«Σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου που συνήλθε στο Βερολίνο στις 24 και 25 Μαρτίου 1999, προβλέπεται, μεταξύ άλλων, ότι το σύστημα ιδίων πόρων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων πρέπει να είναι δίκαιο, διαφανές, αποτελεσματικό και απλό και να βασίζεται σε κριτήρια που να εκφράζουν όσο το δυνατόν καλύτερα την ικανότητα συνεισφοράς κάθε κράτους μέλους.»

14 Ο κανονισμός (ΕΚ) 150/2003 του Συμβουλίου, της 21ης Ιανουαρίου 2003, σχετικά με την αναστολή δασμών που επιβάλλονται στις εισαγωγές ορισμένων όπλων και στρατιωτικού εξοπλισμού (ΕΕ L 25, σ. 1), που εκδόθηκε βάσει του άρθρου 26 ΕΚ, ορίζει στην πέμπτη αιτιολογική του σκέψη:

«Προκειμένου να ληφθεί υπόψη η προστασία του στρατιωτικού απορρήτου των κρατών μελών, είναι ανάγκη να καταρτισθούν συγκεκριμένες διοικητικές διαδικασίες για την παροχή του ωφελήματος της αναστολής των δασμών. Μια δήλωση της αρμόδιας αρχής του κράτους μέλους, για τις ένοπλες δυνάμεις του οποίου προορίζονται τα όπλα ή ο στρατιωτικός εξοπλισμός, η οποία θα μπορούσε επίσης να χρησιμεύσει ως τελωνειακή διασάφηση που απαιτεί ο τελωνειακός κώδικας, θα αποτελεί τη δέουσα εγγύηση ότι οι όροι αυτοί έχουν εκπληρωθεί. Η διασάφηση θα πρέπει να υποβάλλεται υπό τη μορφή πιστοποιητικού. Θα πρέπει να ορισθεί ο τύπος των εν λόγω πιστοποιητικών και να προβλεφθεί επίσης η χρήση τεχνικών επεξεργασίας δεδομένων για τη διασάφηση.»

15 Το άρθρο 1 του κανονισμού αυτού προβλέπει:

«Ο παρών κανονισμός καθορίζει τους όρους για την αυτόνομη αναστολή των εισαγωγικών δασμών επί ορισμένων όπλων και στρατιωτικού εξοπλισμού, που εισάγονται από τρίτες χώρες από τις αρχές που είναι αρμόδιες για τη στρατιωτική άμυνα των κρατών μελών ή για λογαριασμό των εν λόγω αρχών.»

16 Το άρθρο 3, παράγραφος 2, του εν λόγω κανονισμού ορίζει:

«Παρά την παράγραφο 1, για λόγους στρατιωτικού απορρήτου, το πιστοποιητικό και τα εισαγόμενα εμπορεύματα μπορούν να προσκομίζονται σε άλλες αρχές τις οποίες ορίζει προς τούτο το κράτος μέλος εισαγωγής. Στις περιπτώσεις αυτές, η αρμόδια αρχή η οποία εκδίδει το πιστοποιητικό, αποστέλλει στις τελωνειακές αρχές του κράτους μέλους αυτού πριν από την 31η Ιανουαρίου και την 31η Ιουλίου εκάστου έτους συνοπτική έκθεση σχετικά με τις εισαγωγές αυτές. Η έκθεση καλύπτει περίοδο έξι μηνών αμέσως πριν από τον μήνα κατά τον οποίο υποβάλλεται η έκθεση και περιλαμβάνει τον αριθμό και την ημερομηνία έκδοσης των πιστοποιητικών, την ημερομηνία εισαγωγής και τη συνολική αξία και το μεικτό βάρος των προϊόντων που εισήχθησαν δυνάμει των πιστοποιητικών αυτών.»

17 Κατά το άρθρο του 8, ο κανονισμός 150/2003 εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 2003.

Η προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία

18 Η Επιτροπή, με έγγραφο οχλήσεως της 21ης Δεκεμβρίου 2001, το οποίο εστάλη στο πλαίσιο της υπ' αριθ. 1990/2039 διαδικασίας λόγω παραβάσεως, ενημέρωσε την Πορτογαλική Δημοκρατία ότι, απαλλάσσοντας, βασιζόμενη στο άρθρο 296 ΕΚ, τις εισαγωγές πολεμικού υλικού από τους προβλεπόμενους από τη νομοθεσία της Ένωσης δασμούς, παρέβη τις υποχρεώσεις της.

19 Με δεύτερο έγγραφο, της 20ής Δεκεμβρίου 2001, η Επιτροπή ζήτησε από την Πορτογαλική Δημοκρατία να προβεί στον υπολογισμό των δασμών, τους οποίους, κατά την εκτίμησή της, όφειλε να καταβάλει το εν λόγω κράτος μέλος για τις επίμαχες

εισαγωγές, και να τους θέσει στη διάθεση της Επιτροπής προ της 31ης Μαρτίου 2002, ημερομηνία από την οποία θα επιβάλλονταν οι τόκοι υπερημερίας που προβλέπονται στο άρθρο 11 του κανονισμού 1150/2000.

20 Έχοντας λάβει γνώση της από 2 Ιουλίου 2002 απαντήσεως της Πορτογαλικής Δημοκρατίας, σύμφωνα με την οποία οι επίμαχες εισαγωγές απαλλάσσονται από δασμούς καθότι προορίζονται για αποκλειστικώς στρατιωτικούς σκοπούς, η δε απαλλαγή αυτή κατέστη αναγκαία, βάσει του άρθρου 296 ΕΚ, για την προστασία ουσιωδών συμφερόντων της ασφάλειάς του εν λόγω κράτους, η Επιτροπή ζήτησε εκ νέου από την Πορτογαλική Δημοκρατία, με έγγραφο της 24ης Μαρτίου 2003, να θέσει στη διάθεσή της το συνολικό ποσό των δασμών, τους οποίους εκτιμούσε ότι όφειλε να καταβάλει το εν λόγω κράτος μέλος για τις μεταξύ 1998 και 2002 πραγματοποιηθείσες εισαγωγές πολεμικού υλικού, καθώς και τα λογιστικά εκείνα στοιχεία που ήταν απαραίτητα για τον υπολογισμό των τόκων υπερημερίας.

21 Με δεύτερο έγγραφο οχλήσεως της 17ης Οκτωβρίου 2003, η Επιτροπή κάλεσε εκ νέου την Πορτογαλική Δημοκρατία να προβεί, το ταχύτερο δυνατόν, στον υπολογισμό των ιδίων πόρων που δεν είχαν καταβληθεί, να θέσει το ποσό των πόρων αυτών στη διάθεσή της και να καταβάλει τους οφειλόμενους τόκους υπερημερίας κατ' εφαρμογή του άρθρου 11 του κανονισμού 1150/2000.

22 Η Επιτροπή, δεδομένου ότι δεν ικανοποιήθηκε από τα επιχειρήματα που προέβαλε η Πορτογαλική Δημοκρατία στην από 9 Ιανουαρίου 2004 απάντησή της, της απηύθυνε, στις 18 Οκτωβρίου 2004, αιτιολογημένη γνώμη, καλώντας την να λάβει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να συμμορφωθεί προς τη γνώμη αυτή εντός προθεσμίας δύο μηνών από την παραλαβή της.

23 Στις 6 Οκτωβρίου 2004, η Πορτογαλική Δημοκρατία απέστειλε στην Επιτροπή συμπληρωματική απάντηση επί του εγγράφου οχλήσεως της 17ης Οκτωβρίου 2003.

24 Δεδομένου ότι η Πορτογαλική Δημοκρατία δεν απάντησε τελικώς στην προαναφερθείσα αιτιολογημένη γνώμη, ούτε προέβη στην καταβολή των αιτούμενων ιδίων πόρων και τόκων υπερημερίας, η Επιτροπή άσκησε την υπό κρίση προσφυγή.

25 Με διάταξη της 24ης Μαΐου 2006, ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου επέτρεψε την παρέμβαση του Βασιλείου της Δανίας, της Ελληνικής Δημοκρατίας, της Ιταλικής Δημοκρατίας και της Δημοκρατίας της Φινλανδίας υπέρ της Πορτογαλικής Δημοκρατίας.

Επί της προσφυγής

Επί του παραδεκτού

Επιχειρήματα των διαδίκων

26 Η Πορτογαλική Δημοκρατία εκτιμά ότι η παρούσα προσφυγή πρέπει να κηρυχθεί απαράδεκτη. Συγκεκριμένα, κατά το κράτος μέλος αυτό, προκύπτει σαφώς από την ίδια την προσφυγή ότι η Επιτροπή ζητεί να της καταβληθούν τα ποσά που αντιστοιχούν στους ιδίους πόρους, σχετικά με τους οποίους γνωρίζει ότι ούτε εκκαθαρίσθηκαν, ούτε ελήφθησαν υπόψη, ούτε κοινοποιήθηκαν, ούτε, προφανώς, εισπράχθηκαν.

27 Επομένως, παρότι η Επιτροπή ζητεί να διαπιστωθεί ότι η Πορτογαλική Δημοκρατία παρέβη ορισμένες από τις απορρέουσες από το δίκαιο της Ένωσης υποχρεώσεις της, στην πραγματικότητα το θεσμικό αυτό όργανο ζητεί από το Δικαστήριο να υποχρεώσει το ως άνω κράτος μέλος να αποκαταστήσει τη βλάβη, την οποία ισχυρίζεται ότι υπέστη εξαιτίας του γεγονότος ότι η Πορτογαλική Δημοκρατία εσφαλμένως δεν προέβη στην είσπραξη των τελωνειακών αξιώσεων που αναφέρονται στο δικόγραφο της προσφυγής.

28 Κατά την Πορτογαλική Δημοκρατία, η διάσταση αυτή μεταξύ αντικειμένου της διαφοράς και αιτήματος αντίκειται στο άρθρο 38, παράγραφος 1, του κανονισμού διαδικασίας, το οποίο επιτάσσει ότι το αντικείμενο της διαφοράς πρέπει συμφωνεί με τα αιτήματα.

29 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η ένσταση απαραδέκτου που προέβαλε η Πορτογαλική Δημοκρατία στερείται παντός ερείσματος.

30 Κατά την Επιτροπή, κατά πρώτο λόγο, τα ποσά τα οποία η Πορτογαλική Δημοκρατία οφείλει στον προϋπολογισμό της Ένωσης είναι εκείνα τα οποία το εν λόγω κράτος μέλος όφειλε να έχει εισπράξει και να έχει πιστώσει στην Κοινότητα κατ' εφαρμογή των υποχρεώσεων που υπέχει από το δίκαιο της Ένωσης. Το ζήτημα αναφορικά με την εκτίμηση της παραβάσεως των εν λόγω υποχρεώσεων συνιστά ζήτημα ερμηνείας και εφαρμογής της Συνθήκης ΕΚ, εμπίπτον στην αρμοδιότητα του Δικαστηρίου δυνάμει του άρθρου 220 ΕΚ, για το οποίο το άρθρο 226 ΕΚ προβλέπει συγκεκριμένη προσφυγή και διαδικασία, που πρέπει να κινούνται από την Επιτροπή. Ως εκ τούτου, κατά την Επιτροπή, η αρμοδιότητα του Δικαστηρίου είναι αδιαμφισβήτητη.

31 Κατά δεύτερο λόγο, η Επιτροπή διευκρινίζει ότι ουδεμία διάσταση υφίσταται μεταξύ του αντικειμένου της διαφοράς και των αιτημάτων της. Η ασκηθείσα από την Επιτροπή προσφυγή διέπεται από το άρθρο 226 ΕΚ, έχει ως αντικείμενο διαφορά με την

Πορτογαλική Δημοκρατία και αίτημα να διαπιστωθεί ότι το ως άνω κράτος μέλος παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει δυνάμει του δικαίου της Ένωσης.

32 Κατά τρίτο λόγο, η Επιτροπή εκτιμά ότι πρέπει να απορριφθεί ο ισχυρισμός της Πορτογαλικής Δημοκρατίας, κατά τον οποίο η προσφυγή μπορεί να κριθεί απαράδεκτη καθότι είναι πρακτικώς αδύνατο να ληφθούν τα μέτρα που συνεπάγεται η εκτέλεση της αποφάσεως που θα εκδοθεί. Σε κάθε περίπτωση, δεν αμφισβητείται ότι οι πρακτικές δυσκολίες, ουσιαστικής ή νομικής φύσεως, τις οποίες ενδέχεται να αντιμετωπίσει η Πορτογαλική Δημοκρατία κατά τη λήψη μέτρων εκτελέσεως της αποφάσεως αυτής ουδόλως μπορούν να θίξουν το παραδεκτό της προσφυγής κατά παραβάσεως που άσκησε η Επιτροπή εις βάρος της.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

33 Πρέπει να τονιστεί ότι, με την υπό κρίση προσφυγή, η Επιτροπή επιδιώκει στη διαπίστωση παραβάσεως των άρθρων 2 και 9 έως 11 των κανονισμών 1552/89 και 1150/2000.

34 Επιπλέον, όπως προκύπτει από το δικόγραφο της προσφυγής, η Επιτροπή ζήτησε απλώς την αναγνώριση της φερόμενης παραβάσεως, χωρίς να ζητήσει από το Δικαστήριο να επιβάλει στο οικείο κράτος μέλος συγκεκριμένα μέτρα.

35 Επομένως, ουδεμία διάσταση υφίσταται μεταξύ του αντικειμένου της διαφοράς και των αιτημάτων της Επιτροπής.

36 Συνεπώς, η προσφυγή της Επιτροπής πρέπει να κηρυχθεί παραδεκτή.

Επί της ουσίας

Επιχειρήματα των διαδίκων

37 Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι η Πορτογαλική Δημοκρατία εσφαλμένως στηρίζει στο άρθρο 296 ΕΚ την άρνησή της να καταβάλει τους δασμούς που αντιστοιχούν στις κρίσιμες εισαγωγές, δεδομένου ότι η είσπραξή τους δεν απειλεί τα ουσιώδη συμφέροντα ασφαλείας του εν λόγω κράτους μέλους.

38 Όσον αφορά την ερμηνεία του άρθρου 296 ΕΚ, η Επιτροπή εκτιμά ότι η Πορτογαλική Δημοκρατία δεν μπορεί να απαλλάσσει από δασμούς τις εισαγωγές υλικού για αποκλειστικώς στρατιωτική χρήση, παρά μόνον εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου αυτού και εντός του ορίου των διατάξεων που θεσπίζει το Συμβούλιο, βάσει του άρθρου 26 ΕΚ, αναφορικά με την απαλλαγή από τέτοιους δασμούς.

39 Κατά την επιτροπή, ο κανονισμός 150/2003 περιλαμβάνει εξάλλου παρόμοια συλλογιστική, καθόσον τα εμπορεύματα για τα οποία προβλέπει απαλλαγή από δασμούς, μπορούν να τύχουν τέτοιας απαλλαγής, μόνον εφόσον πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις.

40 Η Επιτροπή εκτιμά ότι από την απόφαση της 16ης Σεπτεμβρίου 1999, C-414/97, Επιτροπή κατά Ισπανίας (Συλλογή 1999, σ. I-5585), η οποία αφορά απαλλαγές στον τομέα του φόρου προστιθέμενης αξίας, συνάγεται ότι οι προβλεπόμενες, κυρίως στο άρθρο 296 ΕΚ, παρεκκλίσεις από την Συνθήκη πρέπει να ερμηνεύονται συσταλτικώς. Κατά την Επιτροπή, το οικείο κράτος μέλος πρέπει να αποδείξει ότι η απαλλαγή, της οποίας ζητεί την εφαρμογή, δεν υπερβαίνει την προβλεπόμενη στο εν λόγω άρθρο

περίπτωση και ότι συντρέχουν εξαιρετικές περιστάσεις που δικαιολογούν την ανάγκη παρεκκλίσεως από τους κανόνες του κοινού δασμολογίου. Κατά την Επιτροπή, τα στοιχεία αυτά που συνήγαγε το Δικαστήριο στον τομέα του φόρου προστιθέμενης αξίας μπορούν να εφαρμοσθούν στον τομέα των ιδίων πόρων.

41 Επιπλέον η Επιτροπή απορρίπτει τα επιχειρήματα της Πορτογαλικής Δημοκρατίας σχετικά με την αύξηση του κόστους του εισαχθέντος στρατιωτικού υλικού ή τη βελτιστοποίηση των χρηματικών πόρων που διατίθενται για τη συντήρηση και τον εκσυγχρονισμό των ενόπλων δυνάμεών της. Κατά την Επιτροπή, το εν λόγω κράτος μέλος δεν προσκόμισε κάποιο αριθμητικό αποδεικτικό στοιχείο, από το οποίο να συνάγεται ότι διακυβεύονται οι αμυντικές του δυνατότητες.

42 Όσον αφορά την προστασία του στρατιωτικού απορρήτου, την οποία επικαλείται η Πορτογαλική Δημοκρατία προκειμένου να δικαιολογήσει την απαλλαγή από δασμούς του στρατιωτικού υλικού που εισήγαγε από τρίτες χώρες, η Επιτροπή εκτιμά ότι η προστασία του στρατιωτικού απορρήτου αφορά μόνον τις διαδικασίες ελέγχου των εισαγόμενων εμπορευμάτων, δεν θέτει όμως υπό αμφισβήτηση την προβλεπόμενη από την νομοθεσία της Ένωσης υποχρέωση καταβολής δασμών.

43 Η Επιτροπή ισχυρίζεται, επομένως, ότι η Πορτογαλική Δημοκρατία μπορεί να λάβει μέτρα εσωτερικής οργανώσεως της διοικήσεώς της προς διασφάλιση του επιδιωκόμενου απορρήτου. Η προσέγγιση αυτή ενισχύεται εξάλλου από τον κανονισμό 150/2003, στον οποίο λαμβάνεται υπόψη η προστασία του στρατιωτικού απορρήτου των κρατών μελών.

44 Όσον αφορά το προβαλλόμενο από την Πορτογαλική Δημοκρατία στρατιωτικό απόρρητο, η Επιτροπή εκφράζει αμφιβολίες ως προς την ειλικρίνεια του προβαλλόμενου λόγου. Συγκεκριμένα, πλείστες πληροφορίες σχετικά με τις εισαγωγές στρατιωτικού υλικού του εν λόγω κράτους μέλους, το περιεχόμενο των οποίων υπερβαίνει κατά πολύ τον βαθμό λεπτομέρειας που απαιτείται για την εκκαθάριση των δασμών που οφείλονται στην Κοινότητα, αφενός εγγράφονται στον κατάλογο συμβατικών όπλων των Ηνωμένων Εθνών, για τον οποίο η Πορτογαλική Δημοκρατία κοινοποιεί

ετήσια περίληψη των κυρίων εισαγωγών συμβατικών όπλων που πραγματοποίησε, αφετέρου αναφέρονται στις εκθέσεις σχετικά με το εμπόριο όπλων και λοιπού εξοπλισμού που δημοσιεύουν τα κυριότερα κράτη εξαγωγής· όλες οι πληροφορίες αυτές είναι άμεσα διαθέσιμες στο κοινό.

45 Σε ό,τι αφορά τη συνοχή της δράσεως της Επιτροπής σε σχέση με την έκδοση του κανονισμού 150/2003, η Επιτροπή απορρίπτει τις κατηγορίες της Πορτογαλικής Δημοκρατίας με τις οποίες επιχειρείται να στοιχειοθετηθεί έλλειψη συνοχής μεταξύ της δράσεώς της και του περιεχομένου του εν λόγω κανονισμού.

46 Συγκεκριμένα, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι, κατά το άρθρο 211 ΕΚ, κύρια αποστολή της είναι να διασφαλίζει την ορθή εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης, όπως επίσης ότι ο εκ μέρους της συνυπολογισμός των συμφερόντων των κρατών μελών και της Κοινότητας, οσάκις κάνει χρήση του δικαιώματος της νομοθετικής πρωτοβουλίας με σκοπό τη διαμόρφωση νομοθεσίας καλύτερα προσαρμοσμένης στα συμφέροντα αυτά, δεν μπορεί ούτε να απαλλάξει τα κράτη μέλη από τις υποχρεώσεις που υπέχουν από το δίκαιο της Ένωσης που ίσχυε προς της θέσεως σε ισχύ της νέας αυτής νομοθεσίας, όπως ο κανονισμός 150/2003, ούτε να αποδεσμεύσει την Επιτροπή από τις αρμοδιότητες που τις αναθέτει το άρθρο 211 ΕΚ.

47 Αναφορικά με τις αρχές της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και της ασφαλείας δικαίου, η Επιτροπή εκτιμά ότι έλαβε ήδη υπόψη τις εν λόγω αρχές καθόσον δεν ζήτησε παρά μόνον τους μη καταβληθέντες δασμούς για την περίοδο μεταξύ 1ης Ιανουαρίου 1998 και 31ης Δεκεμβρίου 2002, παρά το γεγονός ότι η παράβαση καλύπτει στην πραγματικότητα πολύ μακρύτερη περίοδο.

48 Η Πορτογαλική Δημοκρατία υποστηρίζει ότι το άρθρο 296 ΕΚ εισάγει γενική παρέκκλιση από τις υπόλοιπες διατάξεις της Συνθήκης, η οποία περιορίζεται, δυνάμει του άρθρου 298, πρώτο εδάφιο, ΕΚ, μόνον μέσω της απαρίθμησης των εξοπλισμών στον κατάλογο που καταρτίσθηκε με την απόφαση 255/58 του Συμβουλίου της 15ης Απριλίου 1958, και μέσω του μηχανισμού ο οποίος, κατά το άρθρο 298, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ, επιτρέπει στην Επιτροπή ή σε κάθε άλλο κράτος μέλος να προσφεύγει άμεσα στο Δικαστήριο σε περίπτωση που κρίνουν ότι η προβλεπόμενη στο άρθρο 296 ΕΚ παρέκκλιση εφαρμόζεται καταχρηστικώς.

49 Η Πορτογαλική Δημοκρατία εκτιμά ότι, πέραν των προϋποθέσεων αυτών, τα κράτη μέλη διαθέτουν διακριτική ευχέρεια κατά τον καθορισμό μέτρων που θίγουν ουσιώδη συμφέροντα της ασφάλειάς τους. Η ευχέρεια αυτή των κρατών μελών να λαμβάνουν μονομερώς μέτρα παρεκκλίνοντα από τις διατάξεις της Συνθήκης δικαιολογείται από εκτιμήσεις που ανάγονται στον σεβασμό της κυριαρχίας, της εδαφικής ακεραιότητας και της άμυνας των κρατών μελών. Η θεσμική ισορροπία της κοινότητας προϋποθέτει εξάλλου ότι κάθε κράτος μέλος φέρει την ευθύνη για τον καθορισμό των μέτρων εκείνων που κρίνει απαραίτητα για την προστασία ουσιωδών συμφερόντων της ασφάλειάς του.

50 Κατά την Πορτογαλική Δημοκρατία, η προσέγγιση του Δικαστηρίου στην προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Ισπανίας αφορά το ζήτημα κατά πόσον οι κανόνες που θεσπίζονται στην έκτη οδηγία 77/388/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 17ης Μαΐου 1977, περί εναρμονίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών, των σχετικών με τους φόρους κύκλου εργασιών — Κοινό σύστημα φόρου προστιθεμένης αξίας: ομοιόμορφη φορολογική βάση (ΕΕ ειδ. έκδ. 09/001, σ. 49), εφαρμόζονται υπό το πρίσμα του άρθρου 296 ΕΚ.

51 Από την πλευρά της, η Πορτογαλική Δημοκρατία βασίζει την επιχειρηματολογία της σχετικά με την ερμηνεία που πρέπει να δοθεί στο άρθρο 296 ΕΚ στην απόφαση του Πρωτοδικείου της 30ής Σεπτεμβρίου 2003, Τ-26/01, Fiocchi munizioni κατά Επιτροπής (Συλλογή 2003, σ. II-3951), στη σκέψη 58 της οποίας ορίζεται ότι το άρθρο 296 ΕΚ έχει, για τις δραστηριότητες που αφορά και υπό τους όρους που θέτει, γενική ισχύ ικανή να θίξει όλες τις διατάξεις του κοινού δικαίου της Συνθήκης. Επιπλέον, από την ως άνω απόφαση προκύπτει ότι το άρθρο 296, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, ΕΚ παρέχει στα κράτη ιδιαιτέρως ευρεία διακριτική ευχέρεια όσον αφορά την εκτίμηση των αναγκών που άπτονται αυτής της προστασίας.

52 Όσον αφορά τη συνέπεια των ενεργειών της Επιτροπής, η Πορτογαλική Δημοκρατία επεσήμανε εκ νέου ότι η Επιτροπή είχε υποβάλει, ήδη από το 1988, νομοθετική πρόταση, η οποία κατέληξε στην έκδοση του κανονισμού 150/2003. Επομένως, το αντικείμενο της παρούσας προσφυγής κατά παραβάσεως υποδηλώνει ασυνέπεια με τις πράξεις της Επιτροπής στο πλαίσιο εκδόσεως του εν λόγω κανονισμού, ο οποίος, επιπροσθέτως, περιλαμβάνει κατάλογο του απαλλασσόμενου από δασμούς πολεμικού υλικού εκτενέστερο, από εκείνον που περιελάμβανε η απόφαση 255/58.

53 Η Πορτογαλική Δημοκρατία προσθέτει ότι, επί σειρά ετών, η Επιτροπή δεν αντέδρασε στην πρακτική του εν λόγω κράτους μέλους, καθώς και πολλών άλλων, η οποία συνίστατο στην απαλλαγή από δασμούς της εισαγωγής υλικού για στρατιωτική χρήση. Κατά συνέπεια, τόσο η εκ μέρους της Επιτροπής υποβολή, το 1988, προτάσεως κανονισμού του Συμβουλίου σχετικά με την αναστολή των εισαγωγικών δασμών σε ορισμένα όπλα και στρατιωτικό εξοπλισμό, όσο και η συνεχής απουσία αντιδράσεως της Επιτροπής, κατά τα δέκα τέσσερα έτη που μεσολάβησαν από την ως άνω πρόταση έως την έκδοση του κανονισμού 150/2003, θεμελίωσαν δικαιολογημένη εμπιστοσύνη των κρατών μελών ως προς το γεγονός ότι η Επιτροπή δεχόταν σιωπηρώς την πρακτική τους, την οποία θεωρούσε συμβατή με το δίκαιο της Ένωσης.

54 Κατά τη δεύτερη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 150/2003, «[ε]ίναι προς όφελος της Κοινότητας στο σύνολό της να δοθεί στα κράτη μέλη η δυνατότητα προμήθειας για τις ένοπλες δυνάμεις τους, των πλέον τεχνολογικώς συγχρόνων και κατάλληλων όπλων και στρατιωτικού εξοπλισμού. Λόγω της ταχύτητας των τεχνολογικών εξελίξεων στον εν λόγω βιομηχανικό τομέα σε παγκόσμια κλίμακα, η προμήθεια όπλων και στρατιωτικών εξοπλισμών από παραγωγούς ή άλλους προμηθευτές, που βρίσκονται σε τρίτες χώρες, έχει καταστεί κοινή πρακτική των αρχών των κρατών μελών που είναι υπεύθυνες για την εθνική άμυνα. Δεδομένου ότι το συμφέρον της ασφάλειας των κρατών μελών συμπίπτει με τα συμφέροντα της Κοινότητας, μερικά όπλα και εξοπλισμός μπορούν να εισάγονται με απαλλαγή από εισαγωγικούς δασμούς». Η Πορτογαλική Δημοκρατία ισχυρίζεται ότι το συμφέρον αυτό της Κοινότητας δεν δημιουργήθηκε κατά την έκδοση του κανονισμού 150/2003, αλλά αποτελούσε ήδη τον λόγο για τον οποίο καταρτίστηκε ο κατάλογος που περιελήφθη στην απόφαση 255/58 και για τον οποίο υποβλήθηκε η ως άνω πρόταση του 1988.

55 Όσον αφορά την προστασία του στρατιωτικού απορρήτου των κρατών μελών, η Πορτογαλική Δημοκρατία υπογραμμίζει την ανάγκη να παραμένουν οι σχετικές με τον εξοπλισμό των ενόπλων δυνάμεων πληροφορίες αποκλειστικώς στην εθνική άμυνα, κάτι που θα διακυβεύετο εάν επιβάλλονταν δασμοί στα προοριζόμενα για στρατιωτική χρήση προϊόντα, δεδομένου ότι η επιβολή τέτοιων δασμών προϋποθέτει τη δυνατότητα των τελωνειακών αρχών να προβαίνουν σε έλεγχο των ιδίων των εμπορευμάτων. Δεν αρκεί, όπως προτείνει η Επιτροπή, να ανατεθεί ο έλεγχος του στρατιωτικού υλικού σε έναν περιορισμένο αριθμό «εμπίστων υπαλλήλων».

56 Κατά την Πορτογαλική Δημοκρατία, η Επιτροπή παραδέχθηκε, προ της θέσεως σε ισχύ του κανονισμού 150/2003, το γεγονός ότι μέσω τελωνειακών ελέγχων επί των εισαγωγών στρατιωτικού υλικού ενδέχεται να διακυβευθεί η προστασία του στρατιωτικού απορρήτου, όπως προκύπτει από την πέμπτη αιτιολογική σκέψη του εν λόγω κανονισμού, η οποία ορίζει ότι «[π]ροκειμένου να ληφθεί υπόψη η προστασία του στρατιωτικού απορρήτου των κρατών μελών, είναι ανάγκη να καταρτισθούν συγκεκριμένες διοικητικές διαδικασίες για την παροχή του ωφελήματος της αναστολής των δασμών».

57 Όσον αφορά τα επιχειρήματα της Επιτροπής περί δημοσιοποιήσεως διάφορων πληροφοριών, στις οποίες εύκολα έχει πρόσβαση το κοινό, σχετικά με τις εισαγωγές στρατιωτικού υλικού της Πορτογαλικής Δημοκρατίας, το εν λόγω κράτος μέλος διαβεβαιώνει ότι οι πληροφορίες που ταξινομούνται ως «απόρρητες» ή «εμπιστευτικές» ουδέποτε δημοσιοποιούνται, προς επίρρωση δε των ισχυρισμών της, προσκομίζει διάφορα έγγραφα που έχουν ταξινομηθεί στις κατηγορίες αυτές.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

58 Καταρχάς, πρέπει να επισημανθεί ότι το Δικαστήριο είχε την ευκαιρία να αποφανθεί σε πολλές πρόσφατες αποφάσεις (βλ. αποφάσεις της 15ης Δεκεμβρίου 2009, C-284/05, Επιτροπή κατά Φινλανδίας, Συλλογή 2009, σ. I-11705, C-294/05, Επιτροπή κατά Σουηδίας, Συλλογή 2009, σ. I-11777, και C-387/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλογή 2009, σ. I-11831, C-409/05, Επιτροπή κατά Ελλάδας, Συλλογή 2009, σ. I-11859, C-461/05 Επιτροπή κατά Δανίας, Συλλογή 2009, σ. I-11887, και C-239/06, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλογή 2009, σ. I-11913) επί ζητημάτων ταυτόσημων με αυτά που τέθηκαν στο πλαίσιο της παρούσας διαφοράς. Επομένως, πρέπει να εφαρμοστούν οι αρχές που συνάγονται από τις προαναφερθείσες αποφάσεις.

59 Κατόπιν της ως άνω διευκρινίσεως, πρέπει να υπομνησθεί ότι ο κοινοτικός τελωνειακός κώδικας προβλέπει είσπραξη δασμών επί της εισαγωγής προϊόντων για στρατιωτική χρήση, όπως τα επίδικα, από τρίτες χώρες. Καμία διάταξη της τελωνειακής νομοθεσίας της Ένωσης δεν προέβλεπε κατά την περίοδο των επίδικων εισαγωγών, δηλαδή από την 1η Ιανουαρίου 1998 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2002, ειδική απαλλαγή

από τους δασμούς για την εισαγωγή αυτού του είδους προϊόντων. Επομένως, δεν υπήρχε επίσης, για την περίοδο αυτή, ρητή απαλλαγή από την υποχρέωση καταβολής στις αρμόδιες αρχές των οφειλομένων δασμών και των ενδεχόμενων τόκων υπερημερίας (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Ελλάδας, σκέψη 47).

60 Εξάλλου, από την έκδοση του κανονισμού 150/2003, που προέβλεπε την αναστολή δασμών στις εισαγωγές ορισμένων όπλων και στρατιωτικού εξοπλισμού από 1ης Ιανουαρίου 2003, μπορεί να συναχθεί ότι ο νομοθέτης της Ένωσης εξέλαβε ως δεδομένο ότι η υποχρέωση καταβολής τέτοιων δασμών υφίστατο πριν από την ημερομηνία αυτή (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Ελλάδας, σκέψη 48).

61 Η Πορτογαλική Δημοκρατία ουδέποτε αρνήθηκε την ύπαρξη των επίμαχων εισαγωγών κατά την υπό εξέταση περίοδο. Περιορίστηκε να αμφισβητήσει το δικαίωμα της Κοινότητας επί των εν λόγω ιδίων πόρων, ενώ παράλληλα υποστήριξε ότι, δυνάμει του άρθρου 296 ΕΚ, η υποχρέωση καταβολής δασμών επί του εισαγόμενου από τρίτες χώρες στρατιωτικού εξοπλισμού θα έβλαπτε σοβαρά ουσιώδη συμφέροντά της σε θέματα ασφάλειας.

62 Κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, μολονότι εναπόκειται στα κράτη μέλη να λάβουν τα κατάλληλα μέτρα για την προάσπιση της εσωτερικής και εξωτερικής τους ασφάλειας, εντούτοις αυτό δεν σημαίνει ότι τα μέτρα αυτά διαφεύγουν πλήρως της εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Ελλάδας, σκέψη 50 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Συγκεκριμένα, όπως ήδη έχει αποφανθεί το Δικαστήριο, η Συνθήκη προβλέπει τη δυνατότητα ρητών παρεκκλίσεων μόνον σε περίπτωση καταστάσεων ικανών να απειλήσουν τη δημόσια ασφάλεια μόνο στα άρθρα 30 ΕΚ, 39 ΕΚ, 46 ΕΚ, 58 ΕΚ, 64 ΕΚ, 296 ΕΚ και 297 ΕΚ, τα οποία αφορούν εξαιρετικές και σαφώς προσδιορισμένες περιπτώσεις. Δεν μπορεί να συναχθεί από τα άρθρα αυτά η ύπαρξη γενικής και εγγενούς στη Συνθήκη επιφυλάξεως που εξαιρεί από το πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης όλα τα μέτρα που λαμβάνονται για τη δημόσια ασφάλεια. Η αναγνώριση της ύπαρξης γενικής επιφυλάξεως, εκτός των συγκεκριμένων προϋποθέσεων που θέτουν οι διατάξεις της

Συνθήκης, θα μπορούσε να θίξει τον δεσμευτικό χαρακτήρα και την ομοιόμορφη εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Ελλάδας, σκέψη 50 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

63 Εξάλλου, οι εξαιρέσεις που προβλέπονται στα άρθρα 296 ΕΚ και 297 ΕΚ πρέπει, όπως κατά πάγια νομολογία ισχύει για τις εξαιρέσεις από τις θεμελιώδεις ελευθερίες, να ερμηνεύονται συσταλτικώς (προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Ελλάδας, σκέψη 51 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

64 Όσον αφορά, ειδικότερα, το άρθρο 296 ΕΚ, πρέπει να τονιστεί ότι, μολονότι το άρθρο αυτό παραθέτει τα μέτρα που μπορεί να κρίνει αναγκαία το κράτος μέλος για την προστασία των ουσιωδών συμφερόντων ασφαλείας του ή τις πληροφορίες τη δημοσιοποίηση των οποίων θεωρεί αντίθετη προς τα συμφέροντα αυτά, τούτο δεν μπορεί, ωστόσο, να ερμηνεύεται κατά τρόπο παρέχοντα στα κράτη μέλη τη διακριτική ευχέρεια να παρεκκλίνουν από τις διατάξεις της Συνθήκης απλώς με αόριστη επίκληση των εν λόγω συμφερόντων (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Ελλάδας, σκέψη 52).

65 Εξάλλου, στον τομέα του φόρου προστιθέμενης αξίας, το Δικαστήριο αναγνώρισε, με την απόφαση της 16ης Σεπτεμβρίου 1999, C-414/97, Επιτροπή κατά Ισπανίας (Συλλογή 1999, σ. I-5585), την ύπαρξη παραβάσεως για τον λόγο ότι το Βασίλειο της Ισπανίας δεν απέδειξε ότι η απαλλαγή από τον φόρο επί των εισαγωγών και των προμηθειών όπλων, πυρομαχικών και εξοπλισμού αποκλειστικά για στρατιωτική χρήση, απαλλαγή που προβλέπεται από την ισπανική νομοθεσία, ήταν δικαιολογημένη, βάσει του άρθρου 296, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, ΕΚ, από την ανάγκη προστασίας των ουσιωδών συμφερόντων ασφαλείας του κράτους μέλους αυτού (προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Ελλάδας, σκέψη 53).

66 Κατά συνέπεια, εναπόκειται στο κράτος μέλος, το οποίο επικαλείται το άρθρο 296 ΕΚ, να αποδείξει την ανάγκη να γίνει χρήση της προβλεπόμενης από το άρθρο αυτό απαλλαγής προκειμένου να προστατευθούν τα ουσιώδη συμφέροντα ασφαλείας του (προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Ελλάδας, σκέψη 54).

67 Βάσει των ανωτέρω σκέψεων, δεν μπορεί να γίνει δεκτή η επίκληση από κράτος μέλος της αύξησης του κόστους του στρατιωτικού εξοπλισμού λόγω της επιβολής δασμών στις εισαγωγές του εξοπλισμού αυτού από τρίτες χώρες προκειμένου το κράτος μέλος αυτό να αποφύγει, σε βάρος άλλων κρατών μελών τα οποία εισπράττουν και καταβάλλουν δασμούς για τις εισαγωγές αυτές, τις υποχρεώσεις που του επιβάλλει η αλληλέγγυα συνεισφορά στον προϋπολογισμό της Ένωσης (προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Ελλάδας, σκέψη 55).

68 Όσον αφορά το επιχείρημα ότι με τις τελωνειακές διαδικασίες της Ένωσης δεν εξασφαλίζεται η ασφάλεια της Πορτογαλικής Δημοκρατίας, λαμβανομένων υπόψη των απαιτήσεων εμπιστευτικότητας που περιλαμβάνονται στις συμφωνίες με τα κράτη εξαγωγής, πρέπει να τονιστεί, όπως ορθώς επισημαίνει η Επιτροπή, ότι η εφαρμογή της τελωνειακής διαδικασίας της Ένωσης ανατίθεται σε υπαλλήλους της Ένωσης και των κρατών μελών, οι οποίοι υπέχουν, κατά περίπτωση, όταν επεξεργάζονται ευαίσθητα δεδομένα, υποχρέωση τήρησης εμπιστευτικότητας, δυνάμενη να προστατεύσει τα ουσιώδη συμφέροντα ασφαλείας των κρατών μελών (προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Ελλάδας, σκέψη 56).

69 Εξάλλου, οι δηλώσεις που πρέπει να συμπληρώνουν και να υποβάλλουν στην Επιτροπή τα κράτη μέλη σε τακτά χρονικά διαστήματα δεν είναι τέτοιας ακρίβειας ώστε να τίθενται σε κίνδυνο τα συμφέροντα των εν λόγω κρατών από πλευράς ασφάλειας ή απορρήτου.

70 Υπό τις συνθήκες αυτές, και σύμφωνα με το άρθρο 10 ΕΚ σχετικά με την υποχρέωση των κρατών μελών να διευκολύνουν την Επιτροπή στην εκτέλεση της αποστολής της, η οποία συνίσταται στη μέριμνα για την τήρηση της Συνθήκης, τα κράτη μέλη οφείλουν επίσης να της παρέχουν τα αναγκαία έγγραφα για τον έλεγχο του νομότυπου της καταβολής των ιδίων πόρων της Κοινότητας. Εντούτοις, η υποχρέωση αυτή δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη να αποφασίζουν, κατά περίπτωση και κατ' εξαίρεση, βάσει του άρθρου 296 ΕΚ, να περιορίσουν την πληροφόρηση σε ορισμένα τμήματα ενός εγγράφου ή να την αρνηθούν στο σύνολό της (προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Ελλάδας, σκέψη 58).

71 Κατόπιν των προεκτεθέντων, η Πορτογαλική Δημοκρατία δεν απέδειξε ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις που είναι απαραίτητες για την εφαρμογή του άρθρου 296 ΕΚ.

72 Τέλος, όσον αφορά τα επιχειρήματα που προέβαλε η Πορτογαλική Δημοκρατία για να αποδείξει ότι, λόγω της παρατεταμένης αδράνειας της Επιτροπής, καθώς και της εκδόσεως του κανονισμού 150/2003, το εν λόγω κράτος μέλος μπορούσε νομίμως να θεωρήσει ότι η Επιτροπή δεν θα ασκήσει την υπό κρίση προσφυγή, στον βαθμό που δέχθηκε σιωπηρά την ύπαρξη συναφούς παρεκκλίσεως, πρέπει να υπομνησθεί ότι η Επιτροπή δεν παραιτήθηκε, σε κανένα στάδιο της διαδικασίας, από την αρχική θέση της.

73 Συγκεκριμένα, με τη δήλωσή της που διατυπώθηκε κατά τις σχετικές με τον κανονισμό 150/2003 διαπραγματεύσεις, εξέφρασε τη σταθερή της βούληση να μην παραιτηθεί από την είσπραξη των δασμών που έπρεπε να είχαν καταβληθεί για τις περιόδους πριν από την έναρξη ισχύος του εν λόγω κανονισμού και επιφυλάχθηκε του δικαιώματός της να αναλάβει τις κατάλληλες προς τούτο πρωτοβουλίες.

74 Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι η Πορτογαλική Δημοκρατία, αρνούμενη να εκκαθαρίσει και να θέσει στη διάθεση της Επιτροπής τους ιδίους πόρους που όφειλε κατόπιν εισαγωγών εξοπλισμού και εμπορευμάτων για αποκλειστικώς στρατιωτική χρήση, κατά την περίοδο μεταξύ 1ης Ιανουαρίου 1998 και 31ης Δεκεμβρίου 2002, και αρνούμενη να καταβάλει τους αντίστοιχους τόκους υπερημερίας, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τα άρθρα 2 και 9 έως 11 του κανονισμού 1552/89, όσον αφορά την περίοδο μεταξύ 1ης Ιανουαρίου 1998 και 30ής Μαΐου 2000, καθώς και τις υποχρεώσεις που υπέχει από τα ίδια άρθρα του κανονισμού 1150/2000, όσον αφορά την περίοδο μεταξύ 31ης Μαΐου 2000 και 31ης Δεκεμβρίου 2002.

Επί των δικαστικών εξόδων

75 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η Επιτροπή ζήτησε να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα η Πορτογαλική Δημοκρατία η οποία ηττήθηκε, το κράτος μέλος αυτό πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

76 Σύμφωνα με την παράγραφο 4, πρώτο εδάφιο, του ίδιου άρθρου, το Βασίλειο της Δανίας, η Ελληνική Δημοκρατία, η Ιταλική Δημοκρατία και η Δημοκρατία της Φινλανδίας, που παρενέβησαν στη δίκη, φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πρώτο τμήμα) αποφασίζει:

1) Η Πορτογαλική Δημοκρατία, αρνούμενη να εκκαθαρίσει και να θέσει στη διάθεση της Επιτροπής τους ιδίους πόρους που όφειλε κατόπιν εισαγωγών εξοπλισμού και εμπορευμάτων για αποκλειστικώς στρατιωτική χρήση, κατά την περίοδο μεταξύ 1ης Ιανουαρίου 1998 και 31ης Δεκεμβρίου 2002, και αρνούμενη να καταβάλει τους αντίστοιχους τόκους υπερημερίας, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τα άρθρα 2 και 9 έως 11 του κανονισμού (ΕΟΚ, Ευρατόμ) 1552/89 του Συμβουλίου, της 29ης Μαΐου 1989, για την εφαρμογή της απόφασης 88/376/ΕΟΚ, Ευρατόμ για το σύστημα των ιδίων πόρων των Κοινοτήτων (ΕΕ L 155, σ. 1), όπως έχει τροποποιηθεί από τον κανονισμό (Ευρατόμ, ΕΚ) 1355/96 του Συμβουλίου, της 8ης Ιουλίου 1996, όσον αφορά την περίοδο μεταξύ 1ης Ιανουαρίου 1998 και 30ής Μαΐου 2000, καθώς και τις υποχρεώσεις που υπέχει από τα ίδια άρθρα του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) 1150/2000 του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2000, για την εφαρμογή της απόφασης 94/728/ΕΚ, Ευρατόμ, για το σύστημα των ιδίων πόρων των Κοινοτήτων, όσον αφορά την περίοδο μεταξύ 31ης Μαΐου 2000 και 31ης Δεκεμβρίου 2002.

2) Καταδικάζει την Πορτογαλική Δημοκρατία στα δικαστικά έξοδα.

3) Το Βασίλειο της Δανίας, η Ελληνική Δημοκρατία, η Ιταλική Δημοκρατία και η Δημοκρατία της Φινλανδίας φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.

(υπογραφές)